(Nº. 50.) (Aº. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 24sten JUNIJ.

Algemeene Secretarij.

Den 21 Junij 1830.

De Heer F. W. FAERBER, benoemd tot *provisionelen* LANDDROST in het Opper-District *Nickerie*, heeft den daarvoor bepaalden Eed in handen van den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen afgelegd.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Algemeene Secretarij.

Den 22 Junij 1830.

De Heer J. C. KEMPER, benoemd tot *Tweede Luitenant* in de divisie PARA, heeft den Eed, voor die betrekking bepaald, in handen van den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen afgelegd.

De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den eersten April.

Het Toskaansche gouvernement heeft officieel aan den handel dezer stad doen bekend maken, dat, ten gevolge van een verdrag tusschen Engeland, Frankrijk, Oostenrijk, Rusland en Pruissen, maatregelen zullen genomen worden om de drie Barbarijsche staten, Tripoli, Tunis en Algiers, uit te roeijen, en dat de Porte toegestemd heeft, dat die landen onder het bestuur van den Pacha van Egijpte zullen worden gebragt. Van alle Barbarijsche staten zal slechts die van Marokko behouden worden zoo dat men zich kan vleijen, dat de scheepvaart in de Middellandsche zee weldra van alle aanranding van roofschepen zal bevrijd worden.

FRANKRIJK.

PARIJS den 11den April.

Het *Journal du Commerce*, hetwelk onder andere deze tijdingen geeft, bezwaart zich over eene bepaling, krachtens welke de Koning op morgen, den 12den, hetwelk de verjaardag is van hoogstdeszelfs intrede te Parijs, de Afgevaardigden slechts individueel en niet en corps ontvangen zal. Zij merkt aan dat, daar de kamer niet ontbonden is, maar, hoezeer geadjourneerd, werkelijk bestaat, er geene reden is om haar anders dan de overige ligchamen van staat te ontvangen.

Tusschen den 15den en den 20sten dezer maand wordt Z. K. H. de Daufijn te Lijon verwacht. Den 21sten, volgens anderen reeds den 10den, vertrekt de minister van oorlog, Heer *de Bourmont* naar Toulon, waar men rekent dat op den 20sten de Admiraal *Duperré*, van zijnen opnemings-togt naar Algiers, terug kan zijn. Op dien tijd zullen ook de scheepsafdeeling uit den Oceaan Toulon waarschijnlijk bereikt hebben. Een wel onderrigt correspondent van den *Messager*, die met ons zeewezen in verband schijnt te staan, geeft in een zijner brieven de sterkte der vloot aldus op: 11 linieschepen, waarvan 4 uitgerust op den voet van oorlog en 7 op dien van vrede; 24 fregatten waaronder 18 op den voet van oorlog; 35 brikken op den oorlogsvoet; 18 gabarren of transport-schepen mede gewapend; 12 korvetten, zoo tot oorlog als vervoer; 7 gewapende goeletten; 8 bombarden, en eindelijk 6 stoomboten, tot de correspondentie, te samen 121 bodems. Twee compagniën brandpiji-schieters, elke van 160 man, zullen de expeditie verzellen.

Met betrekking tot de getimmerten, welke te Lijon vervaardigd worden; geven onze bladen thans de volgende ophelderingen:

„Het zijn geene huizen, maar *draagbare forten* van eiken hout, welke men te Lijon bouwt. Die forten, welke omtrent 20 à 25 voet in het vierkant hebben, bij eene hoogte van 12 à 15 voet, zijn verdeeld in twee verdiepingen, op ieder van welke gemakkelijk 50 of 60 soldaten zullen kunnen geplaatst worden. De vier wanden van deze forten zullen van schietgaten voorzien worden; zoodat degenen, die zich daar binnen bevinden, naar alle kanten zullen kunnen schieten, en terzelfder tijd beveiligd zullen zijn voor het musketvuur, aangezien de eiken plaken der wanden ten minste drie duim dikte hebben.

„Gelijk men denken kan, zegt het *Journal de Lijon*, kunnen die forten uit elkander genomen en dus te beter vervoerd worden; alle stukken zijn gemerkt en genommerd ten einde men ze gemakkelijk in een oogenblik zou kunnen opzetten.

„Sommigen zeggen dat de ambulante forten zullen moeten dienen om onze infanterie te beschermen tegen de Afrikaansche kozakken; anderen meenen dat de troepen daarin eene wijkplaats zullen moeten vinden tegen de aanvallen der wilde dieren, die in menigte langs de kust van Algiers zwerven; wederom anderen dat zij bestemd zijn om, in een opslag van het oog, eene versterkte stad op te rigten op plaatsen der Barbarijsche kust, die woest en onbebouwd mogten wezen.

„Wat hiervan zijn moge zullen wij onbeslist laten, maar eerdaags zullen, ter plaatse waar de forten gebouwd worden, de stukken tot proefneming in elkander gezet worden; die operatie kan niet nalaten eene menigte nieuwsgierigen derwaarts te lokken, en wij zullen alsdan omtrent derzelver ware bestemming berigten inwinnen, om die aan onze lezers mede te deelen"

Terwijl de toerustingen met steeds versnellenden spoed worden voortgezet, is er een voorval gebeurd hetwelk men vruchteloos heeft willen geheim houden en dat veel nieuwsgierigheid gewekt heeft. Twee Engelsche schepen, die met oorlogsbehoeften Algiers wilden binnensluipen, zijn door onze kruisers genomen, en thans werkt partijzucht mede, om tot een kenmerk der vijandigheid van Engeland te naken, hetgeen misschien eene bloote koopmansspeculatie geweest is.

Zie hier hoe men zegt dat zich de zaak heeft toegedragen. Den onzijdigen mogendheden staat het vrij om schepen van hunne natie, in weerwil van de ingestelde blokkade, eene haven uit- en in te doen zeilen, vermits de toestand van oorlog met eene mogendheid aan de overige niet belet betrekkingen te onderhouden met dat land, hetwelk zich in staat van oorlog bevindt; doch die gemeenschap is binnen zekere palen beperkt, en de mogendheid, die eene andere in staat van blokkade houdt, heeft het regt om alle schepen te doen visiteren, welke de door haar ingesloten haven in- of uitzeilen, ten einde de zekerheid te verkrijgen dat zij geene krijgsbehoeften aanvoeren of de stad van leeftogt voorzien; al hetwelk bij traktaten verboden is.

Gedachte twee Engelsche schepen zijn eerst des nachts voor Algiers verschenen om, op eene sluiksche wijze, binnen de haven te geraken; doch een onzer kruisers, de verdachte manoeuvres dier beide vaartuigen, welke te zeer de kust naderden, opgemerkt hebbende, riep hen aan en zond eene sloep af om derzelver ladingen te onderzoeken. De Engelschen wilden zich aan deze formaliteit niet onderwerpen.

Het Fransche wachtschip evenwel oogenblikkelijk aanstalten makende om de Engelsche schepen, zoo zij het minste teeken van weêrstand gaven, in den grond te schieten, werd de visitatie volvoerd, als wanneer bleek dat de bodems geheel geladen waren met oorlogs-tuig, als kogels, bommen, kanon, affuiten en buskruid. Het Fransche schip nam de beide Engelsche vaartuigen in beslag en zond ze naar den Heer *Massieu de Clerval*, tegenwoordigen kommandant der blokkade, die ze provisioneel in bewaring houdt, tot dat de minister van marine, aan wien hij het rapport van den prijsmakenden kapitein heeft opgezonden, uitspraak in de zaak doe.

De *Messager* merkt aan, dat eene bepaling van het traktaat van Aken, die niet zeer bekend is, behelst, dat Frankrijk het regt zal hebben om de stad en het grondgebied van Algiers te bemagtigen, in ruil van Isle de France en de Ionische eilanden welke het destijds aan Engeland afstond.

In het departement *du Gers* heeft men onlangs met het beste gevolg het magnetismus doen verstrekken, om bij eene zware chirurgicale operatie, den lijder in magnetischen slaap en het deel des ligchaams waaraan de operatie gebeuren moest in eenen staat van gevoelloosheid te brengen, zoodat de lijder niet het minste van de insnijdingen en verdere chirurgicale behandelingen gewaar geworden, en eerst na den geheelen afloop weder wakker geroepen is.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 10den April.

De Fransche oppositie-bladen zijn sedert eenigen tijd, dan eens regtstreeks, dan eens zijdelings aan ons Britsche Ministerie beginnen te verwijten, dat hetzelve moeijelijkheden tegen de Algiersche expeditie zocht te verwekken, ja zelfs nog onderdaags hebben zij beweerd, dat er uit Engeland krijgsbehoeften naar Algiers tot deszelfs verdediging gezonden waren. Het laatste gedeelte dezer verwijtingen laat de *Courier* tot heden onbeantwoord, maar op het eerste geeft hij in zijn blad van heden zakelijk dit antwoord. „ Zoo het gevoelen dier bladen is, dat Engeland Frankrijk zoude willen verhinderen in het voeren van eenen oorlog, noodzakelijk geworden tot herstel van deszelfs beleedigde eer, zoo kunnen wij dezelve verzekeren dat niets meer ongegrond is. Frankrijk heeft tot het voeren van zoodanigen oorlog beide het regt en de magt, en zoo het hiertoe bepaalt, kan er geene buitenlandsche bemoeijenis in aanmerking komen. Maar het is ons niet onbekend dat er reeds meermalen geruchten geloopen hebben, als of de toebereidselen te Toulon niet enkel tegen Algiers bestemd zouden zijn; wij weten niet in hoe verre die geruchten meer of min gegrond zijn geweest; maar het spreekt van zelf dat eene uitbreiding van en verandering in het openlijke doel de zaak in een geheel ander daglicht zoude stellen.

Sir *Howard Douglas* is voor eenige dagen van hier naar 's Gravenhage vertrokken. De zaak, betreffende de grenslinie tusschen de Vereenigde Staten en onze Noord-Amerikaansche kolonien, na alhier gedurende eenigen tijd door commissarissen der beide landen behandeld te zijn, is nu tot het punt gekomen, waarop het noodig wordt dezelve over te geven aan den Koning der Nederlanden, die tot scheidsman is gekozen geworden. Sir *H. Douglas* is, als gouverneur van Nieuw-Brunswijk, met dit verschil bekend, en in staat om aan den koninglijken bemiddelaar alle de plaatselijke inlichtingen te geven welke nuttig kunnen zijn.

Brieven uit Canton deelen eenige bijzonderheden mede, omtrent de tijdelijke schorsing van onzen handel aldaar. De zaak is deze: De handel tusschen de Chinezen en de Europeanen wordt gedreven door tusschenkomst van een, daartoe door het Chineesch gouvernement aangesteld, korps van mandarijnen of hoog-kooplieden, eene soort van makelaars, die ter wederzijde voor de rigtige nakoming der aangegane verbindtenissen instaan. Dit korps is aan zoovele lasten en bezwaren onderworpen, dat geene lieden van eenig aanzien in hetzelve willen begeven, en men, ten zij er eene verbetering in worde gebragt, geene geschikte personen daartoe meer zal kunnen bekomen; de Engelsche factorij heeft derhalve een vertoog hieromtrent naar Canton opgezonden en tevens voor de vreemde kooplieden, de vergunning verzocht, om pakhuizen voor derzelver waren te huren, en daarover een genoegzaam toevoorzigt te houden. In afwachting van het antwoord blijven de kompagnie's-schepen op eenige afstand van Canton liggen, huiverig, om voor het ontvangen van een gunstig besluit, hunne goederen te lossen.

Onder de zoo menigvuldige voorbeelden der wispelturigheid, met welke de fortuin met 's menschen lotgevallen speelt, verdient wellig het volgende zich eene plaats te zien ruimen. Vijf zusters, *Esth* genaamd, uit Hanover geboortig, van geldelijke middelen ontbloot, hadden nog slechts een enkel uitzigt in hare kommerlijke omstandigheden, te weten eene pretentie op het Engelsche gouvernement dan alle hare pogingen om dezelve te innen waren vruchteloos en de diepste wanhoop was het gevolg hiervan, De twee oudste dezer zusters bevonden zich in Zwitzerland; met eene schawl bonden zij zich aan elkander en wierpen zich in het meer van Geneve, makende alzoo een einde aan hare rampen. De drie anderen wierpen zich te Londen in den Theems, maar slechts eene van dezelve vond daarbij haren dood, de beide anderen werden gered; doch eenigen tijd later, geene gunstige wending in haar lot voorziende, nemen ook deze andermaal het besluit zich om het leven te brengen, en kozen hiertoe het vergift. De eene bezweek, en de andere en laatste der zusters werd andermaal behouden, de droeve weldaad welke men haar bewezen had betreurende. Inmiddels hadden de lotgevallen dezer meisjes veel ophef gemaakt. De Nieuwsbladen hadden daarvan gewaagd en het relaas daarvan werd gelezen door een jongen rijken Engelschman, bloedverwant der ongelukkigen. Onmiddelijk begaf hij zich naar Londen, om zijne belang inboezemende bloedverwante met name *Adolphine*, hulp en onderstand te verleenen. Zij ziet er zeer wel uit en eene wederkeerige liefde was het gevolg zijner edelmoedigheid. Thans zijn zij gehuwd en doen een reisje door Italie.

Te Montrose, in het Schotsche graafschap Angus, heeft een droevig ongeluk plaats gehad; ter gelegenheid eener zeilpartij op de rivier was de ketting-brug overladen met aanschouwers, toen juist op het oogenblik dat het overwinnende vaartuig, onder een algemeen vreugde-gejuich, terug keerde, een der ketenen van de brug van boven lossprong en met zulk een geweld nedersloeg en de brug langs zweepte, dat daar eenen man en twee kinderen het geheele hoofd verbrijzelde, zoo dat zij oogenblikkelijk dood ter neder stortten. Ver-

scheiden anderen der aanschouwers hebben de armen of beenen gebroken. Het springen van de keten gaf eenen slag als dien van een zwaar stuk geschut en veroorzaakte zulk eene verwarring onder de op de brug verzamelde menigte, dat men zich op het erbarmelijkste verdrong en vertrapte, en alzoo het onheil nog vermeerderde.

MENGELWERK.

BELANGRIJK OVERZIGT OVER DEN HANDEL OP DE WESTKUST VAN *SUMATRA*.

Om zich van den handel op de Westkust van *Sumatra* een juist denkbeeld te vormen, moet men denzelven afzonderlijk beschouwen.

Voor eerst, komt in aanmerking, de uitgestrektheid der zoogenaamde Atchineesche peper-havens; te weten, van de noordpunt van het eiland, of van Atche tot aan Baroes; dit gedeelte der Westkust van *Sumatra* strekt zich uit, van 2° tot bijna 6° noorder breedte. Van gemelde havens, welke wel 30 in getal zijn, wordt jaarlijks omstreeks 100,000 pikels peper uitgevoerd. De voornaamste zijn Boulon, Sama, Troumon, Kwala Baloe, Assahan Sama Doea, Loe Pau, Loeboanhadij Anah Laboe en Poeloe Radja; de meeste dezer havens of rivier-mondingen hebben eene slechte reede; het lossen en laden gaat met groote moeijelijkheden gepaard. Men heeft aldaar twee peper-oogsten, de eerste eindigt met ultimo Maart en is de beste, de tweede met ultimo September; deze laatste levert eene mindere soort op, terwijl alsdan ook de mouson gevaarlijker voor de schepen is.

Deze uitgestrektheid der kust maakt eene gedeelte uit van het rijk van Atche, doch de meeste der Radja's, die eigenlijk maar *Wakils* of stedehouders van den Radja van Atche zijn, hebben eene onafhankelijke houding aangenomen; want, zendt deze zijne gezanten om de tributen te ontvangen, zoo worden dezelve slechts met eenige eerbewijzingen terug gezonden. De voornaamste dezer wakils of onder-radjas, is die van Troumon.

De Amerikanen hebben ontegensprekelijk, tot nog toe, de meeste peper uitgevoerd; zij betalen dezelve doorgaands met Spaansche matten, ook wel met Levantsche opium en wapens, doch deze laatsten, worden door hen ook dikwijls als geschenken aangebragt.

Van Bombai, de kust van Coromandel en Malabar, wordt aldaar, onder Engelsche vlag handel gedreven, meestal met Tjalias (vaartuigen aldus genaamd); zij brengen allerhande behoefte aan, als zout, opium, rijst, lijnwaden enz.; ook de Chinezezen van Poeloe-Pinang en Sinkapoer komen er met hunne wankangs, en deelen den kust-handel in het klein met de Chinezen en Maleijers van het zuidelijke gedeelte der Westkust van *Sumatra*. Men berekent dat de waarde van den uitvoer dien van den invoer ver overtreft.

Daar het hier de plaats niet is om uit te weiden over den aard en het karakter van het Atchineesche bestuur dezer staatjes, zoo zal men alleen aanstippen, dat, bij eene meer en de andere minder, eene losbandige vrijheid bestaat; dat er bij hen geene veiligheid te vinden is; dat dit volk bekend zijnde voor laf, baatzuchtig, valsch, ontrouw en roofzuchtig, zich oorspronkelijk van Atche tot Sinkel toe, langs de kust van al de rivieren heeft meester gemaakt, ja zelfs tot het midden der 17de eeuw tot Indrapoer toe, als wanneer zij door de Hollandsche Compagnie tot benoorden Baroes verdreven, en de inwoners weder onder hunne natuurlijke hoofden en onder de bescherming van het Gouvernement zijn gebragt geworden. Van Baroes, dat ongeveer op 2° noorder breedte ligt, begint de residentie van *Sumatras* Westkust, en eindigt aan den vlakken hoek, liggende op 6° zuider breedte; binnen deze limieten zijn de havens Tapaloenie, Natal, Padang, en Benkoelen, alwaar de schepen mogen lossen en laden. Padang is de voornaamste handelplaats en Tapanoelie heeft de beste reede.

De geheele uitgestrektheid dezer kust levert jaarlijks slechts eenige duizende pikels peper op, die, in de nabijheid van Natal, Indrapoer en Benkoelen, wordt ingeoost. Ook wordt er, en wel te Padang eerst sedert eenige jaren, koffij uitgevoerd, niettegenstaande de koffij-boom aldaar, sedert langen tijd, in de binnenlanden groeit, en het blad, instede van den boon, (*) tot algemeen gebruik dient.

Dezelve groeit grootendeels in het om Padang gelegene gebergte, op eenen afstand van vijf dagreizen, en wordt bij enkele vrachten van 50 à 60 ponden afgebragt.

Allengskens is de uitvoer toegenomen tot nagenoeg 60,000 pikels 's jaars; zulks zoude thans veel meer bedragen, indien de prijs in de laatste jaren niet van 50 tot op 12 à 13 guldens per pikel ware gedaald. De Maleijer, die in de geheele uitgestrektheid der residentie de vrije beschikking over zijne producten heeft, vindt dus weinig vergoeding voor zijnen arbeid; waarbij nog komt, dat de Amerikanen, die tot het einde van 1827, dit product bijna altijd regtstreeks naar Nederland voerden, zich tot dat einde niet meer vertoonen.

Hierdoor is dan ook tevens de invoer van zilveren munt, tot nadeel van den handel in het algemeen, aanmerkelijk verminderd geworden.

Er wordt nu wel is waar meer koffij onder Nederlandsche vlag naar Nederland uitgevoerd, dan dezelve wordt voor het grootste gedeelte in ruiling verkregen. Baroes, Tapoes en Singkil, tusschen Tapanoelie en de hierboven bedoelde peper-havens gelegen, leveren kamfer en benzoin; daarvan komt slechts een klein gedeelte, met die van Natal, op de markt van Padang, omdat vreemde schepen, deze producten, zonder betaling van regten, op de drie eerstgemelde plaatsen zelve inruilen of koopen; terwijl tevens op deze drie punten, de Battas hunne benoodigdheden inkoopen.

Pontjar is een zeer klein eiland, in de schoone baaij van Tapanoelie gelegen; op het noordelijkste gedeelte van dat eiland is het Nederlandsche établissement gevestigd; hetzelve ligt zeer voordeelig voor eene verzamelplaats, van de peper, benzoin, kamfer, dammer, rotting, enz., van den vasten wal van *Sumatra*.

Het zout van de west van Indiën is aldaar een voornaam artikel van invoer, ten behoeve der Battas; vroeger was de invoer daarvan te Pontjar of Tapanoelie, even als in de geheele residentie, verboden, thans echter mag hetzelve aldaar worden ingevoerd, tegen betaling van een inkomend regt van *f* 1 per pikel, en vandaar vervoerd worden tot Poeloe Elij, 10 uren bezuiden Pontjar. Langs het overig gedeelte der kust zuidwaarts op, is de invoer van vreemd zout verboden. Behalve het zout, zijn aldaar, even als langs de geheele kust, bruine, witte en blaauwe salempories van de West van Indiën zeer gewild, alsmede doeken en chitsen, opium, ambalo, chinesche zijde, ijzer, staal, koperdraad (van de dikte van eene penneschacht) enz. Op Pontjar bevinden zich eenige Maleijers, die echter geene middelen bezitten; zoodat de handel meer noordwaarts, in de verschillende havens gedreven wordt.

Natal heeft eene onzekere reede; de goederen, hierboven vermeld, worden er meestal van Padang aangebragt, en zijn daardoor zeer bezwaard; ook is daar niemand met genoegzame middelen voorzien om, wanneer regtstreeks goederen werden aangebragt, een groot gedeelte derzelve te kunnen aanslaan. De handel wordt er dus in het klein gedreven. Indien op gemelde plaats gezeten kooplieden waren, zou de bevolking der binnenlanden van Raauw en Mandaheling; welke met nog 30 kleinere landschappen zeer aanzienlijk is, er ten handel komen.

Deze omstandigheid, gevoegd bij het streng en onbestendig bestuur der Padries, waaronder die menschen leven, is oorzaak, dat zij nu te Liak, en andere aan de Oostkust gelegene plaatsen handel drijven; dezelve is echter voor hen zoo belangrijk niet meer, uit hoofde het goudgraven in die streken sterk verminderd is.

Padang is de voornaamste handelplaats van de Westkust; behalve den agent van de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, zijn er vijf à zes europesche kooplieden, gevestigd; voorts eenige gegoede chinezen en 12 Sudagers of maleische kooplieden, welke zaakgelastigden zijn van de verschillende binnenlandsche staatjes. In vroeger tijden handelde de resident alléén met hen.

Bijna al de landschappen, gelegen tusschen de linie en 3° zuiderbreedte tot 5 à 6 dagreizen van het strand, handelen op Padang, gedeeltelijk over land en gedeeltelijk over zee, zoo als die van Corrintjie, Sungi-Pags, Lemon-Batang, Assé, enz.; vroeger behoefden zij echter niet verder te gaan dan Poelo Chinio en Air Hadji, bezuiden Padang, alwaar zij al hunne benoodigdheden uit de eerste hand konden bekomen.

Onderscheidene afgelegene landschappen ten noordoosten van Padang welke er weleer handelden, worden daarvan nu terug gehouden, ten gevolge van den haat en het mistrouwen, dat er langs de grenzen, tusschen de maleijers en de padries bestaat. Langs de geheele uitgestrektheid is het land veelal woest en verlaten, waardoor bovendien de gevaarlijke communicatie zoo goed als gesloten is; evenwel wagen het sommige padries en maleijers op zekere punten, met elkander eenigen handel te drijven. Mogt die haat, die nog door voorname Padriesche Imans, (uitgewekene maleijers) levendig gehouden wordt, een einde nemen, dan zoude alles wat daartoe gelegen ligt nu meer dan ooit aan de westkust ten handel komen, omdat alle monopolie opgehouden heeft, en de oostkust aan vele hinderpalen onderworpen is, ondanks de rivieren, welke uit de binnenlanden derwaarts bevaarbaar zijn; een voordeel dat de westkust mist.

Al de landschappen daarentegen bewesten de groote ketenbergen, alsmede dat gedeelte beoosten dezelve gelegen, hetwelk de Padangsche bovenlanden genaamd wordt, (sedert 1822 onder het Nederlandsch gouvernement en door militaire posten bezet) verder de 33 Cotta's, Sungie-Pago, Corrintje, enz., handelen geregeld op Padang.

Bencoelen is de eenige of voornaamste handelplaats van Mocco-Mocco tot aan den vlakken hoek; hetzelve levert echter dien handel niet op, welken men wegens de uitgestrektheid der aangrenzende landschappen zoude veronderstellen. Er zijn die, alhoewel nader bij Bencoelen gelegen, evenwel naar Palembang ten handel gaan, omdat dezelve van ouds het daaronder gehoord hebben, en hun de communicatie met Bencoelen niet geoorloofd voorkomt; overigens hebben de bewoners van die binnenlanden, zoo het schijnt, minder behoefte aan lijnwaden, daar zij zelven katoen (van eene geringe kwaliteit) planten en lijnwaden weven.

Bencoelen heeft een geringen uitvoer van peper; tijdens hetzelve aan Engeland behoorde, werden er wel is waar scheepsladingen van dáár uitgevoerd, dan dezelve werden in de hierboven beschrevene Atchesche havens opgekocht, en op Rot-eiland opgeslagen.

Dadelijk na het vertrek der Engelschen (in 1825) en het gevolgelijk ophouden der aanzienlijke uitgaven van hare Oost-Indische Compagnie, is Bencoelen in armoede vervallen; en hoezeer eenige jaren geleden, aan de hoofden, duizenden in voorschot gegeven zijn om de cultuur aan te moedigen, zoo werd et zelfs geene rijst genoeg voor de plaatselijke consumtie geteeld; weshalve dezelve van Bengalen moest worden aangebragt.

Aan eigen ontoereikende middelen overgelaten, en gedrongen door nood, ziet het volk thans de noodzakelijkheid niet meer in, om van elders dezelfs eerste levensbehoeften te ontbieden; hetzelve beijvert zich zelfs, om ook allengskens de vervallen pepertuinen weder in orde te brengen.

De specerij-kultuur van Bencoelen, door de Engelschen aldaar met zoo veel kosten en zorg overgebragt, is van weinig aanbelang, en bestaat uit 120,000 nooten- en nagel-boomen, waarvan 10,000 aan het Gouvernement behooren; de uitvoer kan gerekend worden op 100,000 ponden. De tegenwoordige lage prijzen zijn tot meerdere uitbreiding niet aanmoedigend.

De invoer ter Westkust van *Sumatra* kan gesteld worden als volgt:

Java's zout Padang 18 à 20,000 pikels, Bencoelen 8 à 10,000 pikels. Vreemd zout. Pontjar 10 à 15,000 pikels. ~~Tabak voor 60 à 70,000~~ guldens. Bariks en Boeginesche lijnwaden. Chinesche goederen. Uit de west van Indiën van 2 tot 4000 pikels ruwe katoen, van 70 tot 80 kisten opium, waaronder levantsche. Bengalsche lijnwaden, meestal salempoeris, voor *f* 500,000.

De Nederlandsche en Engelsche chitzen en lijnwaden zijn met elkander in strijd; de inlander erkent de deugdzaamheid der eerste, boven de laatste; de lage prijzen der Engelschen manufacturen doen deze echter nog al slijten. Het debiet van chitzen is minder aanzienlijk, dan dat der grove kust-lijnwaden; verder bestaat de invoer uit koperdraad, Zweedsch ijzer, staal, gouddraad, en eenige Europesche provisiën.

De lijnwaden en goederen van de West van Indië worden betaald met goud, benzoin, dammer, rotting en zilvermunt-speciën, zoo mede in Japansche koper en Hollandsche jenever, zoo die artikelen voorhanden zijn.

(*) De Maleijers rukken de jonge takjes van den boom, maken er bosjes van, en droogen of schroeijen die over het vuur, waarna dezelve door de vrouwen op de Bazaars ter koop worden gebragt. In kokend water afgetrokken, levert zulks eenen vrij aangenamen drank, welk een kofijmaak heeft, en langs de wegen verkocht wordt.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Het Schip *Maria*, Kapt. E. REINTS, van *Rotterdam*.

UITGEKLAARD.

Het Schip *Mercuur*, Kapt. J. F. PIETERSEN SMIT, naar *Antwerpen*; lading: 210 vaten Suiker, 37 balen Koffij, en 184 balen schoone Katoen.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.